

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра права

СИЛАБУС

Міжнародне публічне право/International public law

Інформація про викладача	
Викладач(-і)	Піп'як Микола Іванович
Науковий ступінь	Кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри права
Адреса кафедри	Хмельницьке шосе, 25, 8-й поверх
Контактний телефон	0965140295
E-mail:	m.pypiak@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/view.php?id=445
Консультації	Понеділок з 14.40 по 15.40
Інформація про освітній компонент	
Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	«Право»
Навчальний рік	2026/2027
Семестр	5
Факультет	Економіки, менеджменту та права
Курс	3
Групи	ПР-31д
Анотація курсу	Метою курсу ознайомити здобувачів з особливостями, основними поняттями, категоріями, інститутами та галузями міжнародного публічного права. Також метою є здійснити правову підготовку, спрямовану на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що опанували основи теоретичних знань у сфері міжнародного публічного права, необхідні для майбутньої трудової діяльності. Завданням курсу є визначення особливостей міжнародного публічного права як специфічної галузі права, пізнання норм міжнародно-правового регулювання відносин між державами як головними суб'єктами і відносин, що стосуються діяльності міжнародних організацій. Також завданнями є опанування універсальних правових актів щодо права міжнародних договорів, правонаступництва держав, питань визнання урядів, права народів і націй, що борються за свої права, положень щодо захисту прав людини, міжнародного гуманітарного права і міжнародного кримінального права, аналіз міжнародно-правових норм, виявлення колізій між останніми та національним законодавством.
Мова викладання	Українська мова
освітнього компонента в освітній програмі	
Освітня програма (ОП)	Право
Перелік загальних компетентностей (ЗК)*	ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.
Перелік спеціальних	СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та

(фахових, предметних) компетентностей (СК)	основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
Перелік програмних результатів навчання (РН)*	РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу. РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
Пререквізити дисципліни (що треба знати, з чим ознайомитися студенту перед вивченням дисципліни)	Вивчення курсу «Міжнародне публічне право» знаходиться у тісному зв'язку з іншими юридичними освітніми компонентами, перш за все, з ОК «Конституційне право», «Теорія держави та права», «Адміністративне право і процес».

**Обсяг освітнього компоненту в кредитах та його розподіл
(тематичний план)**

Теми	Кількість години				Форми контролю	Бальна оцінка
	всього	з них				
		лекції	практичні	самостійна робота		
Тема 1. Міжнародне публічне право як особлива частина міжнародної правової системи	17	2	2	13	В, УД, Т	5
Тема 2. Історія виникнення і розвитку міжнародного публічного права	17	2	2	13	В, Д, П	5
Тема 3. Джерела міжнародного публічного права.	17	4	4	9	В, УД, Т, В, Д, П	10
Тема 4. Суб'єкти міжнародного публічного права.	17	4	4	9	В, УД, П, В, Д, Т	10
Тема 5. Територія та народонаселення у міжнародному публічному	16	4	4	8	В, УД, Т, УД, Д, П	10

праві.						
Тема 6. Відповідальність і санкції у міжнародному публічному праві.	16	2	2	12	В, УД, П	5
Тема 7. Міжнародне гуманітарне право	16	4	4	8	В, УД, Т, В, Д, П	10
Тема 8. Право міжнародних договорів.	16	2	2	12	В, Д, Т	5
Тема 9. Право зовнішніх зносин.	16	2	2	12	В, УД, П	5
Тема 10. Право міжнародної безпеки.	16	4	4	8	В, УД, Т, В, Д, П	10
Індивідуальне завдання	16			16	ІЗ	25
Всього	180/6	30	30	120		100
Підсумковий контроль					екзамен	
Поточний контроль / критерії оцінювання	Т – тестування – 1 бал; В – відповідь на практичних заняттях – 2 бали; УД – участь у дискусії – 2 бали; Д – доповідь – 2 бали; П – презентація – 1 бал; ІЗ – індивідуальне завдання – 25 балів (участь у наукових заходах: стаття / теза / доповідь / участь у наукових конкурсах – 15 балів; розв’язання індивідуального практичного кейсу – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.					
Основні літературні та інформаційні джерела	1.Баймуратов М. О., Кофман Б. Я. Міжнародне публічне право. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2024. 232 с. 2.Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / С. М. Перепьолкін, Д. О. Трескін, В. В. Філатов, Л. А. Філяніна; за ред. С. М. Перепьолкіна. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2025. Т. 1: Основи теорії. 250 с. 3.Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / О. В. Легка та ін.; за ред. С. М. Перепьолкіна. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2026. Т. 2: Основні галузі. 240 с. 4.Пипяк М. І. Міжнародно-правова допомога та співробітництво у сфері протидії кіберзлочинності: виклики цифрової епохи. Успіхи і досягнення у науці. 2026. № 5(27). С. 686–695. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-5(27)-686-695 . 5.Пипяк М. І., Петрук І. С., Жульчинська В. Я. Особливості міжнародного захисту прав людини. Наукові інновації та передові технології. 2024. № 12(40). С. 557–567. URL: https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/17513/17576 .					
Політика освітнього компонента						
Організація навчання	Організація навчального процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти. Розроблено завдання для практичних занять з курсу, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.					
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Інтеграція ІІІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ). Розвивати у здобувачів вищої освіти навички «вищого порядку»: критичне мислення, креативність, вміння ставити правильні запити					

	(промпт-інжиніринг) та аналізувати результати, надані ШІ. Згідно пункту 3.1 здобувачі можуть використовувати ШІ для мозгового штурму та креативного мислення при вивченні освітнього компонента і це вплине на формування здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ШІ може вигадувати джерела) сформує здатність застосовувати правові принципи та доктрини та здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
Відпрацювання пропусків занять	Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин здійснюється на кафедрі права шляхом проведення викладачем опитування здобувача за темою в усній або письмовій формі або виконання тестових завдань з відповідної теми щопонеділка з 14.40 по 15.40.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватись Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти; Політики застосування штучного інтелекту (ШІ).
Інші складові політики освітнього компонента	Обов'язковою умовою формування фахових компетенцій здобувача є розвиток soft skills (м'яких навичок), а саме розвиток ефективних комунікацій, креативності, гнучкого і критичного мислення, що можливо за рахунок виконання самостійної роботи здобувача, а саме участі з доповідями у студентських конференціях, семінарах, гуртках, дискусійних клубах, проходження онлайн курсів (наприклад «Prometheus»), тренінгів з тематики освітнього компонента.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 9 від 25.08.2026

Науково-педагогічний працівник

Завідувач кафедри

Микола ПИПЯК

Тетяна СУХОРЕБРА

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова вченої ради
05.05.2025
протокол № 06, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 05.05.2025 № 85

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО /
INTERNATIONAL PUBLIC LAW

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	«bachelor»
Галузь знань	08 «Право» /	«Law»
Спеціальність	081 «Право»/	«Law»
Освітня програма	«Право» /	«Law»

Розробник: Микола Пипяк, кандидат юридичних наук, доцент,

Гарант освітньої програми «Право» - Костюк Наталія, кандидат юридичних наук, доцент.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри права від 03.04.2025, протокол № 04; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту і права 15.04.2025, протокол № 04.

Рецензенти:

Ірина Бахновська, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права

Ірина Білоус, кандидат юридичних наук, адвокат

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 12.05.2025 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,16.
Обл.-вид. арк. 0,68. Тираж 2. Зам. № 523.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вивчення освітнього компонента є:

- ознайомити студентів з особливостями, основними поняттями, категоріями, інститутами та галузями міжнародного публічного права;
- здійснити правову підготовку, спрямовану на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що опанували основи теоретичних знань у сфері міжнародного публічного права;
- сформувати практичні навички застосування норм міжнародного публічного права шляхом аналізу міжнародно-правових документів, практики міжнародних судових установ та вирішення ситуаційних завдань.

Результатом вивчення освітнього компонента «Міжнародне публічне право» для освітньої програми «Право» є формування комплексу компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні компетентності спеціальності:

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

Програмні результати навчання:

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та

інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми бакалаврів, базується на вивчення освітнього компонента «Конституційне право», «Теорія держави та права», «Адміністративне право і процес».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компонента. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з освітнього компонента, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Для очної форми навчання поточна робота оцінюється в 100 балів, підсумковий контроль (екзамен) оцінюється в 100 балів.

До екзамену допускаються всі здобувачі вищої освіти, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для

здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.

Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу від 17.06.2024 № 08 (зі змінами від 25.11.2024, протокол №12).

Згідно з цим же Положенням здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право в день оголошення результатів звернутися із заявою на ім'я директора з проханням апеляційного перегляду оцінки.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	Самостійна робота здобувачів		
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Міжнародне публічне право як особлива частина міжнародної правової системи	17	2	2	13	В, УД, Т	5
Тема 2. Історія виникнення і розвитку міжнародного публічного права	17	2	2	13	В, Д, П	5
Тема 3. Джерела міжнародного публічного права.	17	4	4	9	В, УД, Т, В, Д, П	10
Тема 4. Суб'єкти міжнародного публічного права.	17	4	4	9	В, УД, П, В, Д, Т	10
Тема 5. Територія та народонаселення у міжнародному публічному праві.	16	4	4	8	В, УД, Т, УД, Д, П	10
Тема 6. Відповідальність і санкції у міжнародному публічному праві.	16	2	2	12	В, УД, П	5
Тема 7. Міжнародне гуманітарне право	16	4	4	8	В, УД, Т, В, Д, П	10
Тема 8. Право міжнародних договорів.	16	2	2	12	В, Д, Т	5
Тема 9. Право зовнішніх зносин.	16	2	2	12	В, УД, П	5
Тема 10. Право міжнародної безпеки.	16	4	4	8	В, УД, Т, В, Д, П	10
Індивідуальне завдання	16			16	ІЗ	25
Разом	180/6	30	30	120		100
Підсумковий контроль екзамен						

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:

Т – тестування – 1 бал;

В – відповідь на практичних заняттях – 2 бал;

УД – участь у дискусії – 2 бал;

Д – доповідь – 2 бали;

П – презентація – 1 бал;

ІЗ – індивідуальне завдання – 25 балів (участь у наукових заходах: стаття / теза / доповідь / участь у наукових конкурсах – 15 балів, розв'язання індивідуального практичного кейсу – 10 балів).

Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.

II. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Зміст освітнього компонента (теми програми)

Тема 1. Міжнародне публічне право як особлива частина міжнародної правової системи

Поняття та особливості міжнародного публічного права. Предмет і методи міжнародно-правового регулювання. Поняття міжнародної правової системи та її основні елементи. Місце міжнародного публічного права в міжнародній правовій системі. Система та структура міжнародного публічного права. Загальна характеристика міжнародно-правових норм та їх особливості. Співвідношення міжнародного публічного і міжнародного приватного права.

Взаємодія міжнародного та національного права. Основні концепції співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Принципи міжнародного публічного права та їх значення. Функції міжнародного публічного права. Міжнародно-правове регулювання відносин між державами та іншими суб'єктами міжнародного права. Особливості міжнародної правотворчості та реалізації міжнародно-правових норм. Роль міжнародного публічного права в забезпеченні міжнародного правопорядку, миру та безпеки.

Тема 2. Історія виникнення і розвитку міжнародного публічного права

Історичні передумови виникнення міжнародного публічного права. Зародження міжнародно-правових норм у стародавніх державах. Особливості міжнародно-правового регулювання в античний період. Розвиток міжнародних відносин і міжнародного права в Середньовіччі. Формування класичного міжнародного права. Вестфальська система міжнародних відносин та її значення для розвитку міжнародного права. Становлення принципу державного суверенітету. Розвиток міжнародного договірної права та дипломатичних відносин.

Основні тенденції розвитку міжнародного права у XIX столітті. Формування міжнародних організацій та міжнародних інституцій. Особливості розвитку міжнародного права після Першої світової війни. Створення Ліги Націй. Розвиток міжнародного публічного права після Другої світової війни. Утворення Організації Об'єднаних Націй та формування сучасного міжнародного правопорядку. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права. Основні тенденції трансформації міжнародного публічного права в умовах глобалізації та сучасних міжнародних викликів.

Тема 3. Джерела міжнародного публічного права.

Поняття та система джерел міжнародного публічного права. Класифікація джерел міжнародного права. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного публічного права. Поняття, ознаки та види міжнародних договорів. Міжнародно-правовий звичай та особливості його формування. Співвідношення міжнародного договору та міжнародного звичаю. Загальні принципи права як джерело міжнародного права.

Судові рішення та правова доктрина як допоміжні засоби визначення міжнародно-правових норм. Значення практики Міжнародного Суду ООН та інших

міжнародних судових установ. Резолюції та інші акти міжнародних організацій, їх юридична природа. Односторонні акти держав у міжнародному праві. Імперативні норми міжнародного права (*jus cogens*). Поняття та особливості норм «м'якого права» (*soft law*). Кодифікація міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародно-правових актів різної юридичної сили. Особливості застосування джерел міжнародного права у правовій системі України.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного публічного права.

Поняття та ознаки суб'єктів міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність та її основні елементи. Класифікація суб'єктів міжнародного публічного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Ознаки держави та її міжнародно-правовий статус. Поняття державного суверенітету та принцип суверенної рівності держав. Міжнародно-правове визнання держав та урядів. Правонаступництво держав у міжнародному праві.

Міжнародні міжурядові організації як суб'єкти міжнародного публічного права. Порядок створення, компетенція та правосуб'єктність міжнародних організацій. Правосуб'єктність націй і народів, які реалізують право на самовизначення. Міжнародно-правовий статус державоподібних утворень. Правовий статус фізичних та юридичних осіб у міжнародних правовідносинах. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи. Права, обов'язки та міжнародно-правова відповідальність суб'єктів міжнародного права. Особливості участі України в міжнародних організаціях.

Тема 5. Територія та народонаселення у міжнародному публічному праві.

Поняття та юридична природа території в міжнародному публічному праві. Класифікація територій за міжнародно-правовим режимом. Державна територія та її складові частини. Міжнародно-правовий режим сухопутної, водної та повітряної території держави. Поняття державних кордонів, їх види та правове регулювання. Делімітація та демаркація державних кордонів. Правовий режим міжнародних територій. Території зі змішаним правовим режимом.

Міжнародно-правовий статус територіального моря, виключної економічної зони та континентального шельфу. Правовий режим відкритого моря та міжнародних проток. Міжнародно-правове регулювання використання повітряного і космічного простору. Правовий статус демілітаризованих та нейтралізованих територій. Поняття народонаселення у міжнародному праві. Міжнародно-правові аспекти громадянства. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Міжнародно-правовий захист біженців та внутрішньо переміщених осіб. Міжнародно-правові гарантії захисту прав людини у сфері територіальних та міграційних відносин.

Тема 6. Відповідальність і санкції у міжнародному публічному праві.

Поняття та юридична природа міжнародно-правової відповідальності. Принципи міжнародно-правової відповідальності. Підстави виникнення міжнародної відповідальності держав. Поняття та ознаки міжнародно-протиправного діяння. Складові міжнародно-протиправного діяння та умови його

присвоєння державі. Види та форми міжнародно-правової відповідальності. Відповідальність держав за порушення міжнародних зобов'язань. Правові наслідки міжнародно-протиправних діянь.

Реституція, компенсація та сатисфакція як форми відшкодування шкоди. Обставини, що виключають протиправність діяння. Поняття та види міжнародно-правових санкцій. Економічні та політичні обмежувальні заходи у міжнародних відносинах. Контрзаходи та реторсії у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми застосування санкцій. Санкційна діяльність Ради Безпеки ООН. Особливості міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій. Індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародні злочини. Міжнародно-правові механізми притягнення до відповідальності за порушення норм міжнародного права.

Тема 7. Міжнародне гуманітарне право.

Поняття, предмет і система міжнародного гуманітарного права. Основні принципи міжнародного гуманітарного права. Джерела міжнародного гуманітарного права. Женевські конвенції 1949 року та Додаткові протоколи до них. Гаазьке право та його значення в регулюванні збройних конфліктів. Міжнародні та неміжнародні збройні конфлікти. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Поняття та правовий статус комбатантів і військовополонених. Міжнародно-правовий захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії.

Захист цивільного населення та цивільних об'єктів під час збройних конфліктів. Особливості захисту медичного персоналу, гуманітарних організацій і культурних цінностей. Правове регулювання методів і засобів ведення війни. Заборонені методи та засоби ведення воєнних дій. Принципи розрізнення, пропорційності та вжиття запобіжних заходів. Співвідношення міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини. Міжнародно-правова відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права. Поняття та види воєнних злочинів. Механізми притягнення до відповідальності за воєнні злочини. Роль Міжнародного кримінального суду та національних судових установ у забезпеченні дотримання міжнародного гуманітарного права.

Тема 8. Право міжнародних договорів.

Поняття та система права міжнародних договорів. Джерела правового регулювання міжнародних договірних відносин. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. Поняття, ознаки та юридична природа міжнародного договору. Класифікація міжнародних договорів. Суб'єкти та сторони міжнародних договорів. Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права. Порядок укладення міжнародних договорів. Стадії укладення міжнародних договорів. Повноваження представників держав на укладення міжнародних договорів.

Підписання, ратифікація, затвердження та приєднання до міжнародних договорів. Набрання міжнародними договорами чинності. Застереження до міжнародних договорів. Принцип добросовісного виконання міжнародних договірних зобов'язань (*pacta sunt servanda*). Тлумачення міжнародних договорів та його основні правила. Дія міжнародних договорів у часі, просторі та за колом

суб'єктів. Підстави недійсності міжнародних договорів. Зміна, зупинення та припинення дії міжнародних договорів. Відповідальність за порушення міжнародних договірних зобов'язань. Особливості укладення та виконання міжнародних договорів України.

Тема 9. Право зовнішніх зносин.

Поняття, предмет та система права зовнішніх зносин. Джерела права зовнішніх зносин. Принципи правового регулювання міжнародних зовнішніх зносин. Поняття та види органів зовнішніх зносин держави. Внутрішньодержавні та закордонні органи зовнішніх зносин. Дипломатичне право як складова права зовнішніх зносин. Встановлення та припинення дипломатичних відносин. Правовий статус дипломатичних представництв.

Функції дипломатичних представництв. Дипломатичні ранги та класи дипломатичних представників. Призначення та відкликання дипломатичних представників. Дипломатичні привілеї та імунітети. Консульське право та його джерела. Порядок встановлення консульських відносин. Види та функції консульських установ. Консульські привілеї та імунітети. Співвідношення дипломатичних і консульських імунітетів. Спеціальні місії та представництва держав при міжнародних організаціях. Міжнародно-правовий захист дипломатичного і консульського персоналу. Особливості правового регулювання зовнішніх зносин України.

Тема 10. Право міжнародної безпеки.

Поняття, предмет та система права міжнародної безпеки. Принципи міжнародно-правового забезпечення миру та безпеки. Джерела права міжнародної безпеки. Статут ООН як основа сучасної системи колективної безпеки. Принцип незастосування сили або погрози силою в міжнародних відносинах. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів. Міжнародно-правове регулювання права держав на самооборону. Індивідуальна та колективна самооборона відповідно до Статуту ООН. Поняття та види систем міжнародної колективної безпеки. Універсальна та регіональна системи колективної безпеки. Повноваження Ради Безпеки ООН у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки.

Міжнародно-правові засоби запобігання збройним конфліктам. Миротворча діяльність міжнародних організацій. Правові засади здійснення миротворчих операцій. Міжнародно-правове регулювання роззброєння та контролю над озброєннями. Санкції як інструмент забезпечення міжнародної безпеки. Роль міжнародних і регіональних організацій у забезпеченні колективної безпеки. Міжнародно-правові механізми протидії збройній агресії. Особливості забезпечення міжнародного миру та безпеки в умовах сучасних збройних конфліктів.

Структура освітнього компонента

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, здобувача, год.
1	2	3
Аналізувати предмет, методи та особливості міжнародно-правового регулювання. Характеризувати місце, принципи та функції міжнародного публічного права в міжнародній правовій системі.	Тема 1. Міжнародне публічне право як особлива частина міжнародної правової системи Лекція 1. План лекції 1. Поняття міжнародного публічного права. 2. Поняття міжнародної правової системи. 3. Місце міжнародного публічного права в міжнародній правовій системі. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Структура міжнародної правової системи. 2. Структура міжнародного публічного права. 3. Взаємодія міжнародного публічного права з іншими галузями права.	13
	Практичне заняття 1. Питання 1. Загальна характеристика міжнародного публічного права. 2. Елементи міжнародної правової системи. 3. Взаємодія міжнародного публічного права з іншими галузями права.	2
Аналізувати предмет, методи та особливості міжнародно-правового регулювання.	Тема 2. Історія виникнення і розвитку міжнародного публічного права Лекція 2. План лекції 1. Історичні передумови виникнення міжнародного публічного права. 2. Основні історичні етапи у становленні	

	міжнародного публічного права.	2
Характеризувати місце, принципи та функції міжнародного публічного права в міжнародній правовій системі.	3. Новітня історія міжнародного публічного права. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Класифікація основних історичних етапів у становленні міжнародного публічного права. 2. Особливості новітньої історії міжнародного публічного права. 3. Міжнародне публічне право після другої світової війни.	13
	Практичне заняття 2. Питання 1. Виникнення та розвиток міжнародного публічного права. 2. Класифікація джерел сучасного міжнародного публічного права. 3. Трансформація міжнародного публічного права.	2
Застосовувати міжнародні договори, міжнародно-правові звичаї та загальні принципи права під час аналізу правових ситуацій. Визначати юридичну природу та	Тема 3. Джерела міжнародного публічного права. Лекція 3. План лекції 1. Класифікація джерел міжнародного публічного права. 2. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного публічного права. 3. Види міжнародних договорів як джерел міжнародного публічного права. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13, 14 Додаткові: 1-3, 6, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2

особливості застосування різних джерел міжнародного публічного права.	Лекція 4. План лекції 1. Загальна характеристика міжнародного пакту як джерела міжнародного публічного права 2. Співвідношення міжнародних конвенцій, меморандумів, пактів та декларацій. 3. Судова практика як джерело міжнародного публічного права. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13, 14 Додаткові: 1-3, 6, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Доктрина як джерело міжнародного публічного права. 2. Звичай як джерело міжнародного публічного права. 3. Структура джерел міжнародного публічного права.	9
	Практичне заняття 3. Питання 1. Зміст міжнародного публічного права. 2. Інститути міжнародного публічного права. 3. Загальна характеристика норми міжнародного публічного права.	2
	Практичне заняття 4. Питання 1. Диспозиція як елемент норми міжнародного публічного права. 2. Гіпотеза як елемент норми міжнародного публічного права. 3. Санкція як елемент норми міжнародного публічного права.	2

Оцінювати обсяг міжнародної правосуб'єктності і держав, міжнародних організацій та інших суб'єктів міжнародного права. Аналізувати міжнародно-правовий статус, права та обов'язки суб'єктів міжнародного публічного права.	Тема 4. Суб'єкти міжнародного публічного права. Лекція 5. План лекції 1.Класифікація суб'єктів міжнародного публічного права. 2.Міжнародна організація як суб'єкт міжнародного публічного права. 3.Держава як суб'єкт міжнародного публічного права. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13, 14 Додаткові: 1-3, 6, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Лекція 6. План лекції 1.Державоподібне утворення як суб'єкт міжнародного публічного права. 2.Нації і народи що борються за незалежність як суб'єкт міжнародного публічного права. 3.Статус юридичних осіб у міжнародному публічному праві. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13, 14 Додаткові: 1-3, 6, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1.Загальна характеристика суб'єктів міжнародного публічного права. 2.Правонаступництво у міжнародному публічному праві. 3.Особливості компетенції міжнародних організацій у міжнародному публічному праві.	9
	Практичне заняття 5. Питання 1.Правосуб'єктність у міжнародному публічному праві. 2.Правоздатність у міжнародному публічному праві. 3.Дієздатність у міжнародному публічному праві.	2

	Практичне заняття 6. Питання 1.Деліктоздатність у міжнародному публічному праві. 2.Поняття юрисдикції у міжнародному публічному праві. 3.Нормотворчість у міжнародному публічному праві.	2
Характеризувати міжнародно-правові режими державних територій, міжнародних просторів та державних кордонів. Пояснювати особливості міжнародно-правового статусу громадян, іноземців, осіб без громадянства та біженців.	Тема 5. Територія та народонаселення у міжнародному публічному праві. Лекція 7. План лекції 1.Поняття та види територій у міжнародному публічному праві. 2.Територія держави у міжнародному публічному праві. 3.Міжнародна територія у міжнародному публічному праві. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7, 10 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Лекція 8. План лекції 1.Класифікація територій у міжнародному публічному праві. 2.Правовий режим анклавів у міжнародному публічному праві. 3.Нейтральна територія у міжнародному публічному праві. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7, 10 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2

	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Демілітаризована територія у міжнародному публічному праві. 2. Нейтралізована територія у міжнародному публічному праві. 3. Космічний простір у міжнародному публічному праві.	8
	Практичне заняття 7. Питання 1. Територія зі змішаним режимом у міжнародному публічному праві. 2. Структура державної території у міжнародному публічному праві. 3. Правовий режим нейтральних вод.	2
	Практичне заняття 8. Питання 1. Правовий режим зон миру у міжнародному публічному праві. 2. Виключна економічна зона у міжнародному публічному праві. 3. Континентальний шельф у міжнародному публічному праві.	2
Розмежовувати види міжнародно-правової відповідальності, санкції, контрзаходи та реторсії. Застосовувати міжнародно-правові норми для визначення підстав і правових наслідків міжнародно-протиправних діянь.	Тема 6. Лекція 9. Відповідальність і санкції у міжнародному публічному праві. План 1. Поняття відповідальності у міжнародному публічному праві. 2. Види санкцій у міжнародному публічному праві. 3. Економічні санкції у міжнародному публічному праві. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7, 10 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Деліктоздатність у міжнародному публічному праві. 2. Особливості притягнення до відповідальності у міжнародному публічному праві. 3. Політичні санкції у міжнародному публічному праві.	12

	Практичне заняття 9. Питання 1. Підстави притягнення до відповідальності у міжнародному публічному праві. 2. Класифікація санкцій у міжнародному публічному праві. 3. Особливості застосування економічних санкцій у міжнародному публічному праві.	2
Визначати правовий статус учасників збройних конфліктів та міжнародно-правові гарантії захисту цивільного населення. Оцінювати дотримання норм міжнародного гуманітарного права та кваліфікувати можливі порушення під час збройних конфліктів.	Тема 7. Міжнародне гуманітарне право. Лекція 10. План лекції 1. Поняття, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права. 2. Види збройних конфліктів. 3. Правовий статус комбатантів та військовополонених. Рекомендовані джерела: Основні: 3, 8-10, 16, 18 Додаткові: 5-8 Інтернет-ресурси: 3, 4, 6	2
	Лекція 11. План лекції 1. Міжнародно-правовий захист цивільного населення. 2. Правове регулювання методів і засобів ведення війни. 3. Співвідношення міжнародного гуманітарного права та міжнародних стандартів прав людини, Рекомендовані джерела: Основні: 3, 8-10, 16, 18 Додаткові: 5-8 Інтернет-ресурси: 3, 4, 6	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Женевські конвенції 1949 року та Додаткові протоколи до них. 2. Міжнародно-правовий захист цивільного населення під час збройних конфліктів. 3. Міжнародні механізми притягнення до відповідальності за воєнні злочини.	8

	Практичне заняття 10. Питання 1. Основні принципи міжнародного гуманітарного права. 2. Правовий статус учасників збройних конфліктів. 3. Міжнародно-правовий захист військовополонених.	2
	Практичне заняття 11. Питання 1. Захист цивільного населення під час збройних конфліктів. 2. Правове регулювання методів і засобів ведення війни. 3. Аналіз порушень міжнародного гуманітарного права та їх кваліфікація як воєнних злочинів.	2
Аналізувати порядок укладення, виконання, зміни та припинення дії міжнародних договорів. Характеризувати правові підстави недійсності міжнародних договорів та особливості їх тлумачення.	Тема 8. Право міжнародних договорів. Лекція 12. План лекції 1. Поняття права міжнародних договорів у міжнародному публічному праві. 2. Особливості права міжнародних договорів у міжнародному публічному праві. 3. Сторони міжнародних договорів у міжнародному публічному праві. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13, 14 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7, 9 Інтернет-ресурси: 1-4	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Місце права міжнародних договорів у міжнародному публічному праві. 2. Загальна характеристика права міжнародних договорів. 3. Суб'єкти міжнародних договорів.	12

	Практичне заняття 12. Питання 1. Структура права міжнародних договорів. 2. Історія розвитку права міжнародних договорів. 3. Визнання міжнародних договорів недійсними.	2
Пояснювати компетенцію та функції дипломатичних представництв, консульських установ та інших органів зовнішніх зносин. Розмежовувати дипломатичні та консульські привілеї й імунітети відповідно до міжнародно-правових норм.	Тема 9. Право зовнішніх зносин. Лекція 13. План лекції 1. Поняття права зовнішніх зносин у міжнародному публічному праві. 2. Суб'єкти права зовнішніх зносин. 3. Дипломатичні та консульські привілеї. Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Особливості зовнішніх зносин державоподібних утворень. 2. Правосуб'єктність у зовнішніх зносинах. 3. Правовий режим території дипломатичного представництва.	12
	Практичне заняття 13. Питання 1. Загальна характеристика права зовнішніх зносин. 2. Об'єкт права зовнішніх зносин. 3. Процедура позбавлення дипломатичних та консульських привілеїв.	2
Застосовувати положення Статуту ООН щодо незастосування сили та права держав на індивідуальну і колективну самооборону.	Тема 10. Право міжнародної безпеки. Лекція 14. План лекції 1. Поняття права міжнародної безпеки у міжнародному публічному праві. 2. Джерела права міжнародної безпеки у міжнародному публічному праві. 3. Структура права міжнародної безпеки у міжнародному публічному праві.	2

Визначати міжнародно-правові механізми забезпечення колективної безпеки та протидії збройній агресії.	Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 13 Додаткові: 1-3, 6, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-4, 6	
	Лекція 15. План лекції 1. Універсальна та регіональна системи колективної безпеки. 2. Повноваження Ради Безпеки ООН у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки. 3. Міжнародно-правові механізми роззброєння та протидії збройній агресії. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 5, 11, 12 Додаткові: 1, 13 Інтернет-ресурси: 3, 4	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Норми права міжнародної безпеки. 2. Інститути права міжнародної безпеки. 3. Санкції у праві міжнародної безпеки.	8
	Практичне заняття 14. Питання 1. Загальна характеристика права міжнародної безпеки у міжнародному публічному праві. 2. Міжнародний договір як основне джерело права міжнародної безпеки. 3. Трансформація права міжнародної безпеки у контексті сьогодення.	2
	Практичне заняття 15. Питання 1. Принцип незастосування сили або погрози силою та право держав на самооборону. 2. Механізми колективної безпеки в межах Організації Об'єднаних Націй. 3. Міжнародно-правові механізми протидії збройній агресії та їх застосування на практиці.	2
Індивідуальне завдання		16
Разом		180/6

ІІІ РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Антонович М. М. Міжнародне право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 384 с.
2. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. Київ: Ліра-К, 2021. 416 с.
3. Антонович М. М. Міжнародне публічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
4. Гуцуляк В. М., Ключєва Є. М. Українське та міжнародне морське право: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2022. 268 с.
5. Баймуратов М. О., Кофман Б. Я. Міжнародне публічне право. Загальна частина: підручник / за заг. ред. М. О. Баймуратова. Одеса: Фенікс, 2024. 232 с.
6. Кирилюк Н. В., Маник А. З., Задорожна С. М. Міжнародне публічне право: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2021. 268 с.
7. Бєвза Ю. П., Демчик Н. П., Мота А. Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посіб. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/3249>.
8. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право: навч.-метод. посіб. / О. Козорог, Т. Короткий, І. Костюк, Т. Ремех, Н. Хендель; за заг. ред. Т. Короткого. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ; Одеса: Фенікс, 2024. 252 с.
9. Міжнародне гуманітарне право: навч.-метод. посіб. / М. В. Грушко, В. В. Музика, Т. С. Федорова, В. В. Владишевська; за ред. О. В. Бігняка. Одеса: Гельветика, 2022. 136 с.
10. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право: підручник. Харків: Право, 2023. 512 с.
11. Міжнародне публічне право: навч.-метод. посіб. / уклад.: К. В. Мануїлова, О. О. Белогубова, О. К. Канєнберг-Сандул та ін. Одеса: Фенікс, 2024. 234 с. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.28680>.
12. Міжнародне публічне право: основи теорії: навч.-метод. посіб. / Х. Н. Бєхруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса: Юридика, 2023. 252 с. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.23474>.
13. Міжнародний захист людських прав: навч.-метод. посіб. / за наук. ред. С. Г. Меленка, О. Д. Чепель. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2022. 488 с.
14. Попко В. В. Міжнародне кримінальне право: підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2022. 655 с.
15. Міжнародне публічне та приватне право сучасності: навч.-метод. посіб. / Ю. Ю. Акіменко, О. О. Белогубова, К. В. Мануїлова, П. П. Войтович, О. К. Канєнберг-Сандул. Львів: Видавець Кошовий Б.-П. О., 2023. 99 с. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.26617>.
16. Права людини у міжнародному праві: підручник / О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, А. В. Войціховський та ін.; за заг. ред. А. В. Войціховського. Харків: Планета-Прінт, 2021. 404 с.

17. Савчук К. О. Історія міжнародного права: курс лекцій. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ; Одеса: Фенікс, 2021. 140 с.

18. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2024. 502 с.

19. Сироїд Т. Л., Гавриленко О. А., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 4-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2021. 462 с.

20. Сірант М. М. Міжнародне публічне право: схеми та дефініції: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 220 с.

21. Міжнародне право: навч. посіб. / упоряд.: І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 208 с.

22. Шпакович О. М. Право міжнародних організацій: навч. посіб. Київ; Одеса: Фенікс, 2021. 132 с.

23. Medvedieva M. O. International Environmental Law: textbook. Kyiv: Publishing and Polygraphic Centre «Kyiv University», 2021. 137 p.

Додаткові:

1. Абдуллаєв Р. А. Правове регулювання санкцій у праві Європейського Союзу: дис. ... д-ра філософії: 293 Міжнародне право. Одеса, 2022. 198 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/22406>.

2. Баймуратов М. О., Мартиновський Д. П. Міжнародні правові стандарти в конституційному праві України: питання історії, теорії і практики становлення, сприйняття та застосування: монографія. Одеса: Фенікс, 2021. 284 с.

3. Бялий Г. А. До проблеми визначення міжнародно-правової відповідальності в міжнародному публічному праві. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.01.121>.

4. Замрига А. В., Падалка М. А. Міжнародно-правова відповідальність при правонаступництві держав. Київський часопис права. 2023. № 4. С. 169–173. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2023.4.24>.

5. Медведєва М. О. Право на мирне володіння майном в умовах міжнародного збройного конфлікту. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 83. Ч. 3. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.60>.

6. Бондаренко Є. Протидія воєнним злочинам в Україні: міжнародне реагування, відповідальність та шлях до репарацій за порушення, вчинені внаслідок російської агресії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 85. Ч. 4. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.31>.

7. Киричук Б. С., Якимчук М. Ю. Збройна агресія Російської Федерації проти України в контексті міжнародного гуманітарного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 794–798.

8. Дашковська О. Р. Міжнародно-правова відповідальність держави за шкоду, заподіяну довкіллю внаслідок збройного конфлікту. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 784–787. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524->

0374/2022-11/190.

9. Канєнберг-Сандул О. К. Джерела міжнародного права: історико-теоретичний аналіз. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 791–793.

10. Пипяк М. І., Татарченко Д. Р., Сова Ю. В. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи як учасника торговельно-економічних відносин. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ, 2021. С. 142–144.

11. Мануїлова К. В., Гребенюк Д. О. Дипломатія заради прав людини: минуле та сучасне. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 799–800. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/194>.

12. Сіваш О. М. Привілеї та імунітети міжнародних міжурядових організацій в сучасному міжнародному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 809–812. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/197>.

13. Мартинюк О. В., Гаврилюк С. В. Роль міжнародного права у підтримці загального миру та безпеки. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 801–803. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/195>.

Інтернет-ресурси:

1. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
2. www.library.vn.ua – Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека імені В. Отамановського.
3. www.rada.gov.ua – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
4. www.president.gov.ua – Офіційний веб-сайт Президента України.
5. www.sun.vtei.com.ua – система управління навчання MOODLE.
6. <https://www.icrc.org> – офіційний вебсайт Міжнародного комітету Червоного Хреста.